

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. sausio 11 d.

„Komisijos ir EIB teikiama JASPERS regioninė parama turi būti tikslingesnė“ – teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, ES iniciatyva, valdoma Europos investicijų banko (EIB) ir skirta padėti valstybėms narėms teikti paraišką dėl paramos iš Sanglaudos ir Regioninio fondų, turi didelių trūkumų. „Bendros paramos Europos regionų projektams“ iniciatyva (JASPERS) padėjo greičiau patvirtinti projektus, tačiau negalėjo daryti poveikio ES lėšų įsisavinimui – teigia ES auditoriai. Jie mano, kad JASPERS parama turėtų būti tikslingesnė.

Europos Komisija ir Europos investicijų bankas įsteigė JASPERS, skirtą j ES po 2004 m. įstojusioms valstybėms narėms teikti nepriklausomas nemokamas konsultacijas ir joms padėti rengti aukštos kokybės didelių regioninių investicinių projektų pasiūlymus.

Auditoriai lankėsi Kroatijoje, Maltoje, Lenkijoje ir Rumunijoje. Auditas apėmė laikotarpį nuo 2006 m. iki 2016 m. pabaigos. Jie nustatė trūkumų, susijusių su JASPERS pagrindinių tikslų ir funkcijų bei atsakomybės apibrėžimu. Todėl atsirado jos įgyvendinimo trūkumų ir atskaitomybės rizika.

„JASPERS pagalba nebuvo pakankamai tikslinga, todėl atsirado daug panaikintų ir sustabdytų pavedimų, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Oskar Herics. – Kadangi ji buvo suplanuota 2007–2013 m. laikotarpiui ir vėliau pratęsta, nėra aiškių ir išmatuojamų tikslų, rodančių, kad ji buvo įgyvendinta pagal paskirtį.“

2014–2020 m. laikotarpio pradžioje JASPERS parama taip pat pradėta teikti didelės apimties projektams, kuriuos buvo vėluojama įgyvendinti ir kurie turėjo būti perkelti iš ankstesnio programavimo laikotarpio, ir valstybės narės buvo raginamos daugiau naudotis nemokama pagalba projekto įgyvendinimo etape, nors nei viena, nei kita nebuvo prioritetas.

Didelių trūkumų buvo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu sukuriant naują nepriklausomo kokybės vertinimo funkciją. Auditoriai teigia, jog dėl to, kad tas pats asmuo buvo atsakingas už kokybės vertinimų ir konsultacinio darbo patvirtinimą parašu, sumažėjo JASPERS kokybės vertinimų nepriklausomumas. Jie atkreipė dėmesį į didelę JASPERS konsultacinės funkcijos objektyvumo riziką.

JASPERS teikiama pagalba buvo palyginti nuosekli, ji padėjo greičiau patvirtinti projektus ir iš esmės turėjo įtakos audituotų didelės apimties projektų kokybei. Tačiau auditoriai nustatė, kad ji turėjo tik labai mažai ar neturėjo jokios įtakos planuojamai šių projektų apimčiai, rezultatams ir įgyvendinimo terminams. 2007–2013 m. laikotarpiu Komisijai reikėjo mažiau laiko patvirtinti didelės apimties projektus, jei buvo teikiama JASPERS pagalba. Tačiau JASPERS iš esmės negalėjo daryti poveikio ES lėšų įsisavinimui. Taip atsitiko dėl to, kad būta įgyvendinimo vėlavimų projektų lygmeniu.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą atskaitą rasite www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Auditoriai teigia, kad, laikui bėgant, įgyvendinant JASPERS daugiau dėmesio imta skirti valstybių narių administracinių gebėjimų stiprinimui. Inicijatyvos JASPERS poveikis administraciniams gebėjimams nebuvo toks, kad būtų gebama veikti mažiau priklausant nuo jos paramos. Nacionalinės institucijos ir pagalbą gavę projektų rengėjai teigė, kad iniciatyva JASPERS padarytas teigiamas poveikis jų administraciniams gebėjimams, tačiau auditoriai nenustatė šį pagerėjimą patvirtinančių įrodymų.

Dėl šių ir dėl didelių JASPERS veiklos planavimo, stebėjimo ir vertinimo trūkumų kyla rizika, kad iniciatyva JASPERS nebus sėkmingai vykdoma, visų pirma jos efektyvumo ir veiksmingumo požiūriais.

Auditoriai rekomenduoja Komisijai:

- labiau kontroliuoti JASPERS strateginį planavimą, kad iniciatyvą būtų galima laipsniškai nutraukti, kai bus pasiekti jos pagrindiniai tikslai;
- nedelsiant imtis veiksmų, skirtų sumažinti didelę objektyvumo nebuvimo riziką, kai JASPERS vykdytojai atlieka projektų, kurie yra gavę konsultacinę paramą, nepriklausomą kokybės vertinimą;
- turėti galimybę patikrinti visų JASPERS nepriklausomo vertinimo procedūrų kokybę;
- JASPERS pagalbą teikti atsižvelgiant į projekto rengimą ir konsultacijas daugiausia teikti didelės apimties projektams;
- integruoti JASPERS veiklą į savo techninės pagalbos strategiją;
- pakoreguoti valstybėse narėse JASPERS vykdomą gebėjimų stiprinimo veiklą, kad jos būtų skatinamos su laiku pasiekti tvarų administracinių gebėjimų lygį;
- pradėti taikyti nuoseklų stebėjimą ir vertinimą;
- užtikrinti, kad JASPERS išlaidos būtų pagrįstos ir atitiktų iš tikrųjų patirtas išlaidas.

Pastabos leidėjams

Inicijatyvą JASPERS finansuoja Europos investicijų bankas (EIB), Europos Komisija (iš ES biudžeto) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Visi trys partneriai vienbalsiai priima strateginius sprendimus dėl iniciatyvos krypties ir priežiūros.

Faktinės JASPERS išlaidos nuo veiklos pradžios 2006 m. iki 2016 m. pabaigos buvo apie 284 milijonai eurų. Apie 79 % buvo finansuota iš ES biudžeto, likusią dalį teikė kiti partneriai JASPERS priskirto personalo forma. Nuo 2006 m. iki 2016 m. gruodžio mėn. Komisija patvirtino 963 didelės apimties projektus, susijusius su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. Iš jų apie 53 % gavo JASPERS paramą. Visa į šiuos JASPERS remiamus projektus investuota suma buvo apie 77,6 milijardo eurų, bendras ES įnašas – 46,2 milijardo eurų.

Inicijatyvą JASPERS valdo specialus departamentas Europos investicijų banke, Liuksemburge. Inicijatyvos JASPERS srityje dirba maždaug 124 darbuotojai, ji turi tris regioninius biurus – Varšuvoje, Vienoje ir Bukarešte, taip pat filialą Briuselyje.

Kroatijoje ir Lenkijoje Europos Audito Rūmai auditą atliko bendradarbiaudami su jų aukščiausiosiomis audito institucijomis (AAI), kurios tuo pat metu vykdė JASPERS poveikio nacionaliniu lygmeniu auditus. 2018 m. vasario mėn. Audito Rūmai tikisi paskelbti atskirą, bendrą ataskaitą su šiomis dviejomis AAI.

Specialioji ataskaita Nr. 1/2018 „Bendra parama Europos regionų projektams (JASPERS) – laikas paramą teikti tikslingiau“ paskelbta Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.